

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація. Розглянуто важливість електронного урядування, яке сприяє відкритості та прозорості діяльності органів державної влади.

Аннотация. Рассмотрена важность электронного правительства, которое способствует открытости и прозрачности деятельности органов государственной власти.

Annotation. In the article the importance of e-government, which promotes openness and transparency of public authorities is considered.

Ключові слова: електронне урядування, інформатизація адміністративних послуг, електронна демократія.

Останнім часом, у зв'язку з поширенням новітніх інформаційних технологій у всіх сферах діяльності людини, підвищення ефективності державного управління дедалі частіше пов'язується з упровадженням електронного урядування (е-урядування).

Електронне урядування є одним з інструментів розвитку інформаційного суспільства, впровадження якого сприятиме створенню умов для відкритого і прозорого державного управління.

Головною складовою електронного урядування є електронний уряд – єдина інфраструктура міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадянами та суб'єктами господарювання [1].

Питання електронного урядування вже стали предметом розгляду в ряді наукових публікацій Клімушина П. С., Серенка А. О., Клименко І. В. та інших. Визнаним є факт, що інформатизація діяльності публічної адміністрації носить глобальний характер і має на меті зміну всієї системи забезпечення діяльності органів державної влади.

13 січня 2011 року прийнято Закон України № 2939-VI "Про доступ до публічної інформації", що заклав основу для створення в Україні ефективної системи е-урядування та нових стандартів відкритості влади [2]. Цей Закон запроваджує європейські норми відкритості і є ще одним реальним кроком держави в євроінтеграційному процесі.

2011 рік був наповнений рішеннями у сфері інформатизації, на які ми так довго очікували, – прийнято Концепцію розвитку електронного урядування, почав реалізовуватися проект електронної "Бібліотеки-XXI", затверджений єдиний формат обміну даними в системі електронної взаємодії органів виконавчої влади, зроблено багато чого іншого. Крім того, сьогодні ІТ-галузь дійсно перебуває у центрі уваги уряду, який підтримує ініціативи ІТ-середовища щодо прийняття законів, що мають стимулювати розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в Україні.

У сфері електронного урядування ми бачимо вже не тільки проблемні моменти впровадження системи електронної взаємодії органів виконавчої влади, але й також шляхи адаптації вже існуючих систем електронного документообігу до єдиних вимог. За словами Голови Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України Володимира Семиноженка, остаточний запуск системи електронної взаємодії відбудеться у другій половині 2012 року й відтоді "ми матимемо якісно іншу модель підготовки та узгодження рішень" [3].

У листопаді 2011 року був затверджений єдиний формат обміну даними у системі, який є подібним до "електронного конверту", адже в нього можна вкласти документи будь-якого змісту.

Друга проблема, яку вже вдалось вирішити, – це адаптація існуючих електронних систем діловодства до єдиної системи взаємодії органів виконавчої влади. Наразі система проходить етап дослідної експлуатації. Створюється єдине сховище даних, доступ до якого відбуватиметься через електронну канцелярію.

У межах системи вже відпрацьований механізм накладення електронно-цифрового підпису. Використання цифрового підпису досі не регламентовано належним чином з правової точки зору. Ця проблема має бути вирішена найближчим часом. Інший спірний момент функціонування системи – ступінь та принципи захисту інформації. З одного боку, доступ до системи має бути максимально відкритим, з іншого – бази даних належить захистити від злому. План його розв'язання має підготувати Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Поряд із позитивними зрушеннями у вдосконаленні системи надання адміністративних послуг з використанням можливостей Інтернету залишаються невирішеними ряд проблем:

- недосконалість правової бази у сфері телекомунікацій, використання Інтернет-технологій, створення та використання електронних інформаційних ресурсів, інформаційної безпеки та захисту інформації;
- недостатня координація зусиль між державними органами виконавчої влади та органами державного і приватного секторів для ефективного використання наявних ресурсів;
- низький рівень комп'ютерної грамотності;
- відсутність єдиних форматів та протоколів електронного цифрового підпису;
- недостатнє залучення представників наукової спільноти, представників бізнесу та громадських організацій до процесів інформатизації країни, побудови інформаційного суспільства.

Для ефективного подальшого розвитку системи надання адміністративних послуг з використанням можливостей Інтернету необхідно:

- здійснити інтеграцію існуючих електронних систем органів влади в систему, яка взаємодіє, функціонує за єдиним регламентом та контролюється одним органом виконавчої влади;
- забезпечити надання послуг громадянам та підприємцям в електронному вигляді за принципом "єдиного вікна";
- забезпечити удосконалення адміністративних процесів в органах державної влади з використанням

- прискорити створення інформаційної інфраструктури електронного урядування;
- розробити критерії оцінки якості надання адміністративних послуг та встановити стандарти надання послуг

[4].

Таким чином, слід зазначити, що незважаючи на те, що стан розбудови системи надання електронних послуг державними органами в Україні порівняно із світовими тенденціями є недостатнім та не відповідає потенціалу та можливостям країни, на сьогоднішній день в Україні намітився комплексний підхід у впровадженні систем надання адміністративних послуг через мережу Інтернет, про що свідчить, зокрема, схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні та Концепції створення Національної системи опрацювання звернень до органів виконавчої влади, які стали стратегічними документами на шляху до формування електронної демократії.

Отже, електронне урядування запроваджує відкритість та прозорість роботи органів державної влади, запобігає проявам корупції та підвищує якість надання адміністративних послуг.

Література: 1. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження КМУ від 13.12.2010 р. № 2250-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80>. 2. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011р. № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>. 3. Семиноженко В. Система електронної взаємодії між органами виконавчої влади – це нова модель підготовки та узгодження рішень. Сайт Володимира Семиноженко. – Режим доступу : <http://semynozhenko.com.ua/documents/2590/>. 4. КМУ України. Доповідь про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2011 рік. Сайт Національного центру електронного урядування. – Режим доступу : <http://www.nc.gov.ua/menu/publications/>.